

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.
—
Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

—
INSERTIUNILE se primesc la admnistratie.

—
Manuscripte nu se înapoiază.

—
Telefon pentru oraș și comitat 502

„Steaua...”

De Ioan Russu Șirianu.

Sunt convins, că dacă în România s'ar fi întemeiat societatea »Steaua« d'odată cu *regatul* cel puțin, dureroasa răscoală din Martie nu s'ar fi întâmplat... Frații noștri de dincolo au adecă școli superioare excelente, au bărbați savanți cari pot ține piept cu învățații din străinătate... »Steaua« este însă *intâia* societate de bărbați aleși ai țării, cari și-au pus ca țintă nu numai *propagarea citirii cărților folositoare în popor*, dar să și editeze și să scrie astfel de cărți.

Iată cine sunt în comitetul numitei societăți:

Președinte, Ion Kalinderu, fost președinte al Academiei Române. Vice-președinte, Sava Șomănescu, mare proprietar, fost senator. Administrator și Casier, Spiru C. Haret, Ministru, profesor universitar. Secretar, Const. Banu, profesor secundar. Membrii: M. Vlădescu, profesor universitar; fost ministru I. Procopie Dumitrescu, mare proprietar; P. Gârboviceanu, Administratorul Casei Bisericii; Cristu S. Negoescu, profesor secundar; Dim. Cecropid, institutor. Censori: Const. Alimăneșteanu, fost prefect de Ilfov, mare proprietar. Preotul econom Const. Ionescu, prof. secundar; Const. Alexandrescu, institutor.

Însăși scopul muncii acestor buni români e formulat în statute astfel:

»Societ. »Steaua« are de scop a lucra pentru înalțarea învățaturii în popor, prin tip. și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împedecarea, prin toate mijloacele legitime, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.

Cotisația este de cel puțin doi lei pe an, iar pentru învățători, preoți rurali și săteni, de cel puțin un leu pe an. Fiecare membru este îndatorat ca, în cel dintâiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„La donna e mobile...”

— Nuvelă. —

De Horia Petra-Petrescu.

(Urmare).

»Tu încă nu-ți poți da seama cât rău poate să te întîmpine!«, și cu ochii severi, dar totuș duioși, m'a sărutat pe frunte. Nu l-am văzut nici-când așa. În stângăcia mea am început să râd, cu obraji înroșiți, sărutând mâna tatii.

Viena, Octomvrie.

A mea e lumea. De trei zile sunt înscris la universitate. Sunt singur și independent! O, cât sbucium până să plec de acasă. Un ultim fluturat de batistă, o ultimă sărutare trimisă pe vârful degetelor mânei drepte și i-am pierdut pentru zece luni de zile.

De câte ori nu mi-am închipuit singurătatea, independența mea, când studiam încă acasă! O credeam mai altfel.

Casele astea înalte, huetul de pe strade, graba trecătorilor mă scot puțin din sărite. Nu pot cugeta ca altădată. Sunt luat de curent, dus cu puterea, târât, fără să-mi dau seama. Prea multe frumuseți adunate la un loc, prea multe impresii deodată. Ochi-mi sunt obosiți, urechile îmi vâjăie, stau să cad de pe picioare de obosit ce sunt.

Novembrie.

Mi-am venit puțin în fire. Impresiile și-au pierdut tăria. Am început să dau ascultare și suflului meu, care fusese câteva săptămâni încătușat și dus de mână ca un copil mic.

În ce măsură a căutat să corespundă scopului propus numita societate, vom putea judeca citind lista cărților apărute în biblioteca sa, care este următoarea:

Nr. 1. »Din Țara Basarabilor«, de G. Coșbuc — un rezumat al istoriei noastre naționale dela colonizarea dacilor până la războiul pentru neatlănare din 1877—78.

Nr. 2. »Folosele învățaturii«, de P. Dulfu — o descriere a stării de azi a sătenilor noștri în asemănare cu a celor de prin țările apusene și mijloacele de îndreptare.

Nr. 3. »Minunea vieții și cheia lumii«, de Th. D. Speranția — o povestire morală și instructivă.

Nr. 4. »Grădina de legume«, de Ioan Hășeganu — un tratat de grădinărie.

Nr. 5. »Medicul poporului«, partea I. de Dr. I. Felix — povește practice de igienă.

Nr. 6. »Avem cu ce să ne mândrim«, de T. Duțescu Duțu — spicuri din Istoria și Literatura națională, cu îndemnuri pentru săteni la învățatură.

Nr. »Medicul poporului«, partea II de dr. I. Felix — povește pentru păstrarea sănătății.

Nr. 8. »Biserica Ortodoxă Română«, de I. Michălescu și Victor Puiu — explicațiuni asupra slujbei bisericești și a picturilor murale din biserică.

Nr. 9. »Ștefan-cel-mare«, de Alex. Lăpădatu — povestire populară a faptelor și războaielor purtate de marele domn al Moldovei.

Nr. 10. »Ce se poate învăța dela un drum lung«, de dr. I. Stănișescu — povestiri însoțite de exemple din viața sătenilor din țări străine, spre a folosi ca pilde de urmat și sătenilor noștri.

Nr. 11. »Comoara Dorobanțului«, de Mihail Sadoveanu — pildă despre un om rău năvălit și stricat din pricina beției care, în urma unor întâmplări, s'a îndreptat pe calea cea bună devenind un gospodar de frunte în satul său.

Nr. 12. »La Răscruci«, de I. Slavici — povestire morală cu pilde despre cum trebuie să se poarte omul în societate și cum să iubească pe Dumnezeu.

Nr. 13. »Domnul Tudor din Vlădimiri«, de N. Iorga — schiță biografică amănunțită despre Tudor Vladimirescu.

Am cercetat din fir în păr muzeele. Cât de mic, cât de neînsemnat apari, tu, muritor de rând, pe lângă operele astea, cari au să rămână, cari taie o dără adâncă în istoria omenirii! Dar ce aș putea spune nou despre ele, eu, care abia am ieșit din colțul meu de țară?!

Singurul lucru, pe care-l pot face acum e să stau, să admir și să tac.

Decemvrie.

Am dat din nou peste notițele mele. Da, acum pot să le împărtășesc ceva. Am subiecte, e materie, e ceva plausibil, ce se poate descrie.

Și condeiu îmi aleargă mai sprinten când scriu rândurile astea.

A doua zi de Crăciun am fost la petrecerea dată de »Clubul social«.

Am fost invitat de prietinel meu, care e membru activ al societății.

În mijlocul valsului prim am zărit o domnișoară. Nu m'am înroșit nici când până acum înaintea unei domnișoare. De data asta însă am înroșit.

E ridicol, ba chiar trivial să încerc să-i descriu frumusețile aici. Destul că e frumoasă. Are păr mare, negru, gât alb, ochi albaștri, statură înaltă. Epitetele, fie ele cât de nimerite, ar fi palide. Nici nu mă încerc să le găsesc.

Imediat m'am interesat prin prietinel meu de numele ei. M'a întrebat plin de mirare: »N'o cunoști? E actrița din »Theater an der Wien« Adina...»

»Adina« murmurai eu fără să iau seama.

Pe lângă noi valsă dânsa și venise tocmai în apropierea mea, pe când îi rosteam numele. Ea l-a auzit și și-a lăsat capul pe spate, cum sta în

Aceleași persoane distinse scot apoi în București revista săptămânală »Albina«, menită și ea a răspândi cunoștințe folositoare în popor...

Am citit aproape toate aceste cărți. Nu avem decât cuvinte de admirare la adresa autorilor, ei înșiși podoabe ale vieții intelectuale române. Iar dacă ne oprim de astă dată și tratăm la loc de frunte despre societatea »Steaua«, e pentru că prin ultima carte, »Pământul și țara noastră«, numita societate a îmbrățișat o direcție care ne interesează de aproape și pe noi, românii înafară de liberul regat român.

În numita carte autorul (care se ascunde sub pseudonimul Aldem) tratează despre *întreg pământul locuit de români*, arătând hotarele, frumuseța și bogăția acestui pământ, al cui a fost și al cui este acest pământ, cum am ajuns noi aici și cum trăim, ce am făcut și ce ne mai rămâne de îndeplinit.

Toate aceste cu o căldură proprie a deșteptă în cetitor nu numai dragostea de patrie, dar mai presus de toate interesul față de toți frații: din regatul liber, din Basarabia și Bucovina, din Ungaria și de cei mai îndepărtați, dela Pind... Se propagă cunoștințe geografice și istorice cari ar trebui să le aibă nu numai țărani, dar chiar și cărturarii, membrii societății mijlocii și chiar ai societății înalte, pentru că, dureri, se găesc boieri cu foarte puțin esacte noțiuni despre viața noastră, a românilor înafară de regat. Ba recenta răscoală dovedește, că nu și-au dat seamă nici despre situația fraților din propria lor patrie.

Când am înființat Liga, noi cei cari am formulat întâiele dorințe, asta am avut-o în vedere: să propagăm interesul fraților din

brațele dansatorului și mi-a aruncat o privire, care voia să zică: »Cine-mi rostește numele?« La vederea mea a dat un țipet ușor — abia auzit pentru urechea celorlalți. Când a isprăvit valsul m'am recomandat, la braț cu prietinel meu.

— »Imi pare bine...« Ochii și i-a țintit spre mine. Sub puterea lor am dus mașinal mâna pe după talia ei și am început valsul.

O impresie, pe care nu o avusesem nici când, m'a cuprins cu toată tăria. Degetele alipite de talia ei mă ardeau, atingerea ei îmi dădea fiori din creștet până în tălpi. Ea se lăsa molatec, lin, în brațele mele. Pentru un moment am fost ca lipsit de orice gândire, apoi mi-am venit în simțiri.

Ea observase stângăcia mea. Mi-a șuerat în urechi: »Valsezi excelent. Rămâi mult în Viena? Văd că ești străin«.

I-am spus, în fraze scurte, lapidare, cine sunt și ce sunt.

— »Vii să mă vezi odată la teatru?« și iarăși aceea moșeală în brațele mele.

— »De sigur... de sigur... Ajunserăm la locul ei. Un compliment și am pornit în mijlocul sălii. Se învârteau oglinzile și părechile cu mine.

1 Ianuarie, la 12 seara.

Mi-au sosit banii pe întreagă luna când îmi beam cafeaua în pat; azi dimineață. Tocmai bine, am gândit.

Mi-am luat un bilet în rândul al doilea, parchet. O avere întreagă — dar îmi spuneau: »Să mă vadă!« Și mă întrebam mereu: Mă va recunoaște?

M-a recunoscut. Iudată ce s'a ridicat cortina am dat cu ochii de ea. Eră într'un costum de postillon, până la brâu în tricot, pieptul îmbrăcat

regat pentru frații din împărățiile străine... Să ne cunoaștem între noi, să îndemnăm pe bărbații politici și de condeiu să vină pe aici, să ne vadă, căci numai așa ne putem și iubi... Era adică atâta desinteresare în țară față de cele ce se petreceau la noi, încât, de pildă, despre memorabila conferință națională dela 1890 abia două ziare bucureștene luaseră câte o notiță de câteva rânduri. Și chiar la 1892, după ce Liga făcuse o propagandă caldă, abea s'a găsit un singur ziar bucureștean care să trimită un redactor la Viena (pe Em. Culoglu) ca să vadă ce-i cu deputațiunea memorandistă, și abia la 1893 vin la conferința din Sibiu George G. Cantacuzino, mai târziu Delavrancea, Sihleanu și alții din cercurile Ligei...

La sărbătorile din vara anului 1905 ale Asociațiunii veniră toți fruntașii României la Sibiu, după cum și de aici s'au dus în vara trecută zeci de mii români, din toate stratele sociale, la expoziție.

Iată efectele propagandei.

Și bine să ne însemnăm: nici în acești din urmă zece ani nu s'a făcut o propagandă sistematică, nici s'a jertfit cine știe cât, ci totul a fost incidental.

Ce nu s'ar putea ajunge după o lucrare concentrică, în felul societăților de acest soi din Germania, Boemia și chiar Franța?

Din punctul acesta de vedere propaganda societății »Steaua« ni-se pare de mare importanță. Pentru că pe cât este de adevărat că regatul român numai atunci va fi puternic când se va răzima pe umerii milioanei de țărani mulțumiți, harnici, culți și cu stare, pe atât e de sigur, că și întreg neamul românesc numai atunci va însemna ceva între celelalte popoare, când țărani români vor ști carte și vor avea conștiința naționalității lor, când se vor cunoaște reciproc toți frații împărățiați în atâtea state și vor fi legați între dânșii de aceleași aspirațiuni culturale, când obârșia comună se va manifesta prin aceeași puternică tendință de a susține și întări toate câte etnicește fac din noi un singur întreg.

Iar toate acestea numai atunci se vor ajunge, când peste România întreagă societatea »Steaua« se va fi întins ca o mare rețea: să nu mai fie cărturar, fie domn, fie țaran, care să nu stea sub influința și în serviciul societății care are azi în frunte o ilustritate cum e dl Ioan Kalinderu!

Răscoala din Martie a dovedit, că în România între pătura conducătoare și între țărani nu există legătura fără care viața de stat desăvârșită nu se poate închipui. Societatea »Steaua« va continua deci întâi de toate să continue cu munca de cohesiune în țară, ca după aceea să poată revărsa și asupra noastră efectele binefăcătoare ale rodnicei sale activități... *Cultura țaranului*, iată care-i mântuirea și dincolo, și aici!

Cartea »Pământul și țara noastră« e scrisă anume pentru — popor, în luna Martie, pe când răscoala era în toi. Să sperăm, că după ani de activitate a societății »Steaua« și după ce se vor desface serii multe din astfel de broșuri, țara iubitorilor noștri frați se va resimți și nobila propagandă va înlătură tot ce azi ne apare ca dureros și îngrijitor.

Wekerle la regele. Se anunță din Budapesta, că în zilele viitoare ministrul președinte Wekerle va călători la Viena, ca să refereze regelui despre mai multe chestii actuale.

Contele Tisza voiește să ia din nou parte activă în politică. Vara aceasta o va petrece întreagă la castelul său din Geszt, unde va lucra programul, pe baza căruia să întrunească toate elementele, cari profesază politica dualistă. Spre scopul acesta nizuința cea mai mare a lui Tisza va fi să-l câștige pe contele Andrássy, cel mai puternic stâlp al politicei 67-iste.

Asociația funcționarilor din țară a pregătit un memorandum, pe care să-l prezinte Majestății Sale, cerând, ca din incidentul jubileului de 40 ani dela încoronare să se compute la pensie anul acesta îndoit (adecă doi ani) pentru toți

funcționarii de stat și particulari, cari vor fi în serviciu la 8 Iunie 1907. Acest lucru l'a acordat Majestatea Sa funcționarilor din Ausiria la 1898, tot din incidentul jubileului încoronării.

Rezultatul alegerilor din Austria, se zice, că l'ar fi surprins pe Majestatea Sa, care nu s'a așteptat la o învingere atât de mare a socialiștilor. Din cauza aceasta ministrul Beck își dă toată silința, ca să asigure alianța tuturor partidelor în contra socialiștilor.

Din Bucovina.

— Corespondență particulară a »Tribunei«. —

Frații noștri din Bucovina au petrecut acum câteva zile la veșnicul repaus pe unul dintre cei mai buni fii ai neamului românesc, pe *Simeon Florea Marian*.

Vestea decedării lui a trecut și plaiurile încărunțitorilor Carpați cernind inimile, celor ce priveau cu mândrie la marele folclorist al neamului.

Ca slujitor la altarul Domnului îi este legat numele de evenimentele importante, ce s'au petrecut în sinul bisericii sale; ca scriitor și-a câștigat încă în viață supremul onor, ce-l poate ajunge un pământean de știință, anume savantul corp Academia română l-a învrednicit în 1881 să-i fie membru ordinar, iar pentru posteritate și-a câștigat un nume, vrednic să fie însemnat cu cinste în istoria poporului și vrednic să fie încununat de aureola veșniciei.

Pentru urzirea mai multor societăți culturale conaționalii săi l-au ales de conducător al acestor societăți iar cetelalte corporațiuni de știință din mult încercata sa patrie, l-au încununat cu cununa de membru onorar al lor.

Nu fără merite neperitoare i-a conferit doar și regele Carol medalia »Bene Merenti« cl. I, și titlul de ofițer al ordinului »Coroana României«.

L-am văzut pentru ultima oară la expoziția din București, în pavilionul drăguț al Bucovinei, pentru a căruia aranjare a străduit atât de mult. Simpatice, cum îl cunoșteau toți — n'a întrelăsat să nu discute greul zilelor celor obidiți, și să nu-mi spună părerea corectă în afacerile noastre naționale.

Fac aluzie la Bucovina și la munca desinteresată, ce a depus-o dânșul în decurs de aproape jumătate secol pe altarul culturii naționale.

Mă întrepru, »am făcut totul ce am putut și așa putea scrie încă o viață întreagă, atât material am cules pe terenul mie atât de iubit«.

Într-o jachetă plină de aurituri. Pe cap tricornul caracteristic, în mână o biciușcă, pe care o făcea să descrie arcuri agitate prin aer. Piciorușele le avea în nește ghețe milite, albe, de atlas, cu agrafe lucitoare. Cântă un cuplet cu refrenul: »O, bărbații, o, bărbații... De câte ori ajungea la: »O, bărbații«, făcea o mișcare expansivă cu capul, închidea pleoapele pe jumătate, un gest de sirenă și biciușca descria arcuri prin aer. Un bătrân de lângă mine, care abia putea ține programul în mână, binocla obraznic. Simțeam cum mi-se urcă sângele în cap. La a doua repetare a refrenului mă zărise. Când ni-s'au întâlnit privirile am rămas asemenea unui porumbel hipnotizat de ochii vulturului, care dă țarcoale prin aer. Sângele îmi svâcnea: »Adina... Adina... Când a ajuns la »O, bărbații, o, bărbații... m'a privit țintă dând cu degetul amenințător spre mine. Mi-se părea că toată lumea pricepe gestul și aluzia, că toți se uită în clipele acelea numai la mine.

Privirile lor le simțeam cu spatele, cu părul, cu gulerul, care începuse să se înmoaie. Bătrânul de lângă mine păr'că a mai lăsat-o din binocla și aruncă un ochiu scrutător spre mine — un ochiu mare, amenințător, de polip — care voiă să zică: »Ce caută tinărul ăsta lângă mine?« Și prindeam curaj, mă umflam în pene și steteam ca nici când altădată — cu o obraznicie, de care mă miram cum a putut să incolțască în sufletul meu.

Rolul Adinei nu eră mare. Încă vre-o câteva cuplete — cu aluzii, cu sprâncene ridicate — vre-o două-trei vorbe spuse în treacăt. Eră una care de sigur a plăcut publicului mai bine decât Adina — judecând după aplauze. O, cât o uram pe primadona asta! I-aș fi scos ochii de năcaz.

Dela un timp nu i-am mai dat nici o atențiune.

În pauze îmi făceam o grămadă de planuri. Să nu o cercetez pe Adina după culise? Căutam să judec rece; puteam să fac una ca asta? Trecând pe lângă o oglindă m'am văzut, așa cum sunt. De abia îmi crescuseră câteva fire de mustață. O să creadă portarul că duc un buchet dela florărie, o să mă întrebe de numele cavalerului. Ochii lor o să mă ardă ca fierul roșu. Dar privirile ei nu mă chemau? Cum să tălmăcesc zimbetele și gesturile ei? Și mă gândeam la ghețele de atlas și o furnică domoală, dulce, caldă, îmi năvălea prin cap.

Nu, nu mă duc. O să o aștept afară.

Am alergat ca un smintit la garderobă, la sfârșitul piesei. O damă murmură: Ce necomplăzanță! M'am făcut că nu aud.

Am așteptat o jumătate de oră în dosul teatrului, unde ies actorii. În sfârșit a apărut și ea — dar eră cu altul.

O, și acel altul... eră bătrânul de lângă mine... M'au prins figurile.

Trecând pe lângă mine m'a recunoscut Adina. Mi-a întins mână prietinește, așa în treacăt, — o mână mică, caldă, moale.

— »Cum ți-a plăcut?«

Abia am putut îngână ceva, deja dispăruse cu bătrânul în întunerecul unei trăsuri. Din fundul trăsuri am mai auzit încă un »noapte bună« aruncat în răcoarea nopții. Și acest »noapte bună« îmi părea frate de cruce cu »O bărbații, o bărbații...

Iși bătea joc de mine? Mă prindea în rociul

întins, ca să mă lapede cu un gest mucalit: nu ești de mine?

Cine e bătrânul ăsta? A, e de sigur tatăl ei. O ține sub scutul său. Nu o lasă nici un minut singură. De sigur e tatăl ei...

Două zile mai târziu.

Am întâlnit-o azi pe Ringstrasse. Am așteptat-o anume. Trebuie să vină, am întrebat pe portarul teatrului, la câte se țin probele.

Mi-a întins mâna de departe. Un răs dulce, omoritor de dulce, îi flutura în colțul gurii.

Am uitat toată supărarea de alaltăieri. Când mă privește ea, îmi vine să uit toate. Să-mi fi omorât chiar părinții — i-aș ierta în momentul acela. Chiar numai faptul că ea se află în nemijlocita mea apropiere, mă face să mă cred cel mai fericit pământean.

Când ne-am despărțit mi-a șoptit în poartă: »Dacă ai timp, vino la mine. Mâne la orele 2 te aștept«. Și o carte de vizită, mică lunguiață, cu miros de flori lila, m'a făcut să tresar din toropeala, care mă apucase înaintea porții garderobei teatrului.

Mâne mă voi duce la ea. Nu e vis, e realitate. Și strâng în mână carta de vizită ca să mă conving, că e realitate — nu crudă, ci dulce realitate.

Până acum n'am trăit. De aci încolo începe adevărata viață. Un orb căruia i-se dă puterea văzului și nu știe ce să se facă de bucurie fără de margini. Mânile-i ating obiectele — ochii caută extaziati — lumina zilei, zilei visate de amar de timp, îl orbește. Și îi e frică să nu recadă în starea de mai înainte.

Și acum când a trecut la cele eterne, și îmi reamintesc cuvintele acestea, mă cuprinde o grijă că cine va fi urmașul său vrednic, cine va putea să ne dea aceea, ce a cules și a voit să ne dăruiască marele folclorist al neamului S. Fl. Marian?

Biografia să ni-o descrie limpede tovarășul său de muncă I. G. Sbiera în »Enciclopedia Română«. Datorință avem să o cunoaștem cu toții.

Datorință avem să-i păstrăm cu sfințenie memoria, gândindu-ne la tezaurul sufletesc, ce s'a adăpostit vremelnice în corpul, care astăzi nu mai este între noi.

Aceasta e lacrima, ce o vărsăm pe mormântul proaspăt a lui S. Fl. Marian.

C. Frasin.

Libertatea religioasă și renașterea ecleziastică.

De dr. U. T. Mihaiu.

Nime nu e mai nevoit a se împropăta la izvoarele pure și sobre ale trecutului, decât clerul, dacă vrea să rămâie cum a fost în istorie, o clasă dirigentă. În actualitatea materialistă e o renaștere a bisericii necesară menținerii demnității tradiționale bisericesti. *Preoțimea românească încă a căzut în greșeala neglijerii funcțiunii spirituale, și a preocupării intereselor materiale și politice.*

Preoții tind a poseda pe lângă puterea spirituală și cea temporală. Dar din momentul, când au ajuns în posesiunea puterii temporale, ei au pierdut fără să știe cea spirituală. Aceste două puteri să paralizează întrunite într-o singură persoană.

E greu să servești pe doi domni, și pe Dumnezeu și pe Mamon.

Păcatul bisericii e încercarea a deveni o forță lumească, aceasta e povârnișul mărimii ei deodată. O regenerare e posibilă numai prin reîntoarcerea la rolul forței pur spirituale și împlinirea acelor funcțiuni, cari sunt cu biserica compatibile, așa ocupațiuni filantropice, sociale, educative etc. Biserica poate doar atunci să devie apo-

Anii, pe cari i-am trăit n'au fost ani de bucurie. O muncă, care credeam că nu se sfârșește. La 8 seara veșnic acasă. Lumina trebuia stănsă la 10 — »numai oamenii de nimic și petrec noaptea în nesomn«.

Și acum — când pot să dispun peste mine, simt că sunt om, bărbat în toată firea.

Ianuarie,

(ar trebui să fie luna lui Maiu. Nici așa nu e rău. Ziua de Maiu e în sufletul meu).

Mi-am luat toată dragostea și toate visurile mele. Și i-le-am împărtășit ei. M'a înțeles?

La 2 ore am sunat la locuința ei. O servitoare m'a condus într'un salonaș. Așa îmi închipui eu salonul unei femei tinere. Numai flori — un miroasadormitor. În fiecare unghiuleț pantlici și alte amintiri. Într'un moment mi-am pus întrebarea:

»Ce cauți tu aici?«, un răs batjocoritor simțeam cum se naște în sufletul meu. Dar l-am sugrumat în fașe.

Când a apărut ea mi-a dispărut orice gând lătrănesc. O jachetă și un boa de astrahan, o pălărieuță cochetă cu pompoane.

— »Nu-i așa, te miri că mă vezi gata de ducă? O, prietinel meu, prietinel meu, vrei să ne petrecem astăzi? Nu-i așa, o să avem o după amiază delicioasă?... Uite, am o idee. Fac o mică săritură la o modistă. apoi apucăm străzile de-a lungul — așa înainte, numai înainte. Ții cu mine?...«

— »Firește« am bolborosit roșu la față.

Și am pornit pe stradă.

(Va urma).

teoză și obiectul de venerațiune a masei, când rămâne imaculată, pur spirituală, candidă neatinsă de tina vieții zilnice.

Biserica trebuie să aibă ca toate instituțiunile mari, o țintă nouă înaintea ei, dacă vrea să umple un loc mare în societate. Până a avut clerul idealuri înalte, a înflorit, a fost binefăcător și fecund poporului. În Anglia emancipează clerul propovăduind dreptatea și milostivirea țărânilor în secolul XIII. Alte ținte mari ale clerului au fost desființarea sclavagiului harapilor, dela Welsey încoace combaterea mizeriei.

Rezultatele s'au realizat fără politică militantă și fără a ajunge în colisiune cu cultul religios.

Noi nu avem ținte mari? Nu zace poporul nostru intelectual încă în eviul mediu? Poate fi mizeria materială în clasele de jos mai crudă? Terenul de muncă e nemărginit, el așteaptă numai lucrătorii adevărați. Ciasul trebuie să bată, când vor apărea și în mijlocul nostru bărbații providențiali, un Welsey și Beaconsfield românesc pentru a ridica și înviora preoțimea din starea somniferă a inconștiinței la sentimentul datorinței. Stăm la o răspântie, prolongirea prezentului e imposibilă, viitorul cere încordări duple și fapte bărbătești.

Ideia religiei e una din cele mai înalte idei omenești, dar formele și oficiul ei arată simptomele dejenerării. Ideia să rămâie, așa cum a fost la început, curată, sacră, adevărată, dar formele învechite și viciate recer o modernizare pentru a salva ideia bună și a o pune după cerințele timpului în folosul obștei. Pentru a ține societatea în o stare pacifică, morală, armonică, trebuie să stea lângă forța temporală, forța spirituală. Fără o credință supremă se disolvă orice alcătuire socială. Sufletul unui popor organizat e credința. Numai o țărânilor cu o valoare economică tare și cu o credință nezguduită e vrednică de fapte mari și capabilă de un progres cultural.

Am vorbit de o renaștere a bisericii. Ce înțelegem noi sub această renaștere? Preoții să interpreteze biblia într'un senz mai nou, modern, elastic. Biblia e mare, profundă, imensă, ea supoartă critica secolului nostru de lumină. Pe lângă tot progresul științific a rămas în creștinism un rest inexplicabil, o virtute enigmatică, o forță singuratică de traiu și propagandă. Misticismul biblic e indestructibil. Câți savanți, pe care i-a abandonat știința nu s'au refugiat la credință? Religia rămâne un miracu, cea mai gigantică operă de idealism și iubire. »Puțină cultură ne poate îndepărta dela religione, dar cultură multă, iară ne reîntoarce la ea« (Bacon).

Predicatorii să nu se aचेțe de litera moartă a sfintei scripturi ca niște avocați strimți, ei să scoată sufletul și adevărul etern al biblicii la iveală și să-l răspândească în epoca noastră nedumerită și sceptică. Poporul plictisit, expiat, slăbit, doarește o viață sufletească mai viroasă și vivace. Să nu se arete țărânului numai cerul ce mângăie pe cei săraci și flămânzi ori iadul ce înghite pe cei bogați și săturați. Țărânului să i-se atragă atenția și asupra pământului, care îl nutrește și pe care îl cultivă rău. Să scoborâm pe un moment din cer pe pământ, să recunoaștem și drepturile terestre pentru a înțelege mai bine pe cele celeste. Să insuflăm săracilor și opresaților o energie neînfrânabilă ca să distingă ce e bun de ce

e rău, grăul de neghină, dar să nu-i desarmăm mai mult prin o consolare bigotă și cvietistă.

Toate învățăturile pioase ale religiei noastre idilice și patriarhale sunt poate aplicate a împedeca poporul în desvoltarea forțelor lui gladiatorice. *Liturgia a dūs poporul la letargie, doctrinele vechi nu l-au convins, ci l-au învins, ceremonia bisericască nu l-a ridicat cultural ci l-a domesticit ritual.*

Credința sinceră în popor nu exclude mărimea vizibilă, materialismul și câștigul cinstit. Aceasta e doctrina anahronistă canonică, care spune, că e păcat să tragi dobanzi după bani împrumutați. Creștinismul adevărat nu poate separa visul de realitate, idealismul de realism, acestea se confundă în viața oricărui muritor. Bogăția câștigată demarcă un triumf fizic și moral al omului peste pasiunile și slăbiciunile lui. Cine e în stare să adune averi trebuie să trăiască în ordine, cu cumpătate și în stări morale. Creștinismul e idealist în concepțiune, dar materialist în expresiune. Chiar Hristos îmbracă ideile lui în chipuri palpabile și în haina colorată a realității pline. Învățăturile lui Hristos nu trebuie înțelese ad literam, ele sunt într'un timp de amorteală și stricare lumească, exagerate pentru a avea un efect mai energetic.

Țărânul trebuie tocmai prin religie împins în viața reală, nu ca victima unui teologism fariseic, ci ca un luptător și lucrător adevărat creștinesc. Imperiul lui Hristos e aici pe pământ, ideal, liber, frumos, dar irealizabil fără un materialism bine înțeles. Să învățăm secretul dela poporul lui Moise: cel mai religios și cel mai mercantil. *E fals a crede că materialismul și idealismul să exclud; din contră, idealismul nici nu se poate concepe fără senzul sănătos al unui materialism pământesc.*

Credința a început să se clatine. Preoții să fie vigilenți, ca bisericile să nu ajungă monumente, ce nu vor mai putea servi decât a atesta vremea îndelungată în care a fost poporul jucăria fățarniciei și a minciunei. Religia care a resistat tuturor controverselor umane, va fi destinată să se stângă în groapa, care au săpat-o proprii ei funcționari. Cine nu cunoaște maiestatea bisericii din trecut, altarele unde doarme cenușa atâtor sacrificii și generosități, turnurile, cari purtau atât de înălțător strălucirea creștinismului zelos? Să nu mai confundăm tradițiunile sacre, cu opiniunile lumești. Preoțimea care a neglijat apostolatul religios, să reîntoarcă din armata luptei temporale, în tabera pacifică și generoasă a credinței.

Nu a fost una din sforțările cele mai înverșunate ale fariseilor, a trage pe Hristos pe terenul politic și a-l compromite în partida lui Iuda? Herodianii îl întreabă, că e drept să se plătească Cesarului dobanzi ori nu, pentru a afla în răspunsul lui pretextul învinovățirii și a-l da în mâinile lui Pilatus. Răspunsul lui Isus a fost admirabil. El lasă să i-se arete chipul monedei, apoi zice: »Dați Cesarului ce este al Cesarului și lui D-zeu ce este al lui D-zeu.«

Cuvântul acesta însemnat a decis asupra viitorului creștinismului. Cuvinte de un spiritualism desăvârșit și de-o dreptate admirabilă, ce a întemeiat despărțirea vieții spirituale de cea temporală, punând piatra fun-

damentală la libertatea și civilizațiunea ade-vărată.

E greu să fii slugă la doi domni, nu poți servi și pe D-zeu și pe Mamon!

Sirena kossuthistă.

Organul românesc al partidului kossuthist, întemeiat anume să răpească îndeosebi pe sermanii noștri frați din Bihor, unde »Lumina« se împarte gratis, în numărul său dela 19 Maiu vrea să ademe-nească și să convertească la kossuthism pe P. S. Sa Episcopul Aradului.

Dupăce pe I. P. S. Sa Metropolitul I. Mețianu îl ia peste picior, scrie episcopu-lui I. I. Papp următoarele:

»Din decursul desbaterilor ne-am convins, că biserica ortodoxă română dispune de un bărbat, care e chemat să pună mâna pe frânele sorții poporului românesc și să facă mult bine și bisericii și poporului. Acest bărbat este episcopul Aradului. S'a dovedit bărbat înțelept, cu multă iubire pentru cauzele bisericesti. Putem numai regreta, că acest arhieru stă ascuns și nu face ca mulți înaintași ai săi, ca să dea Preasfinția Sa directivă politice românești și să nu se lase condus de niște oamei, despre cari și Preasfinția Sa e convins, că nu sunt de bună cre-dință.

»Știm despre Preasfinția Sa, că cu mână de fer a făcut ordine în dieceza sa. A pus capăt corupției și fărâdelegilor și mulțumită zelului apostolic al Preasfinției Sale astăzi biserica din dieceza Aradului se desvoaltă frumos și în con-sonanță cu legile bisericesti.

»Rolul Preasfinției Sale însă n'ar trebui să se mărginească numai în cele bisericesti, ci și în cele politice să lucreze pentru binele poporului românesc, pentru că și bunăstarea bisericii este legată de bunăstarea și fericirea poporului.

»Ne-am bucura din toată inima, dacă am avea ocaziunea să-l vedem pe episcopul Aradului în fruntea afacerilor, dacă Prea Sântia Sa s'ar gândi serios să afle un »modus vivendi«, o înțelegere de-plină între poporul românesc și cel maghiar, fiind aceste două popoare atât de mult avizate unul la altul.

»Prea Sântitul episcop al Aradului între în legături mai intime cu guvernul țării, caute căile de a se apropia de factorii mai însemnați, arete că voiește pace, liniște și suntem siguri, că gu-vernul cu bucurie va sta de vorbă: dacă se va convinge, că intențiunile Prea Sântiei Sale sunt sincere și conduse de iubirea de patrie și de bi-nele popoarelor din această țară.

»Să o rupem cu trecutul, să ne lăsăm de Viena și să trăim bine noi între noi această țară, pentru că noi ne cunoaștem lipsele și năcazurile

Se înțelege, cântecul acesta de sirena nu va zăpăci pe nimeni. Cu atât mai puțin pe Episcopul Aradului. P. S. Sa își dă adică foarte bine seama de munca ce trebuie des-voltată pe teren bisericesc-școlar. Va fi sim-țind d'asemeni, că tocmai politica actualului guvern nu-i de natură a-l îndemna, ca în căutarea acelu »modus-vivendi«, să mai lase din grija celor bisericesti și să facă politică, rupând cu trecutul și punându-se în luptă cu marele curent în fruntea căruia sunt băr-bații considerați de Kossuth drept politiciani de rea credință.

În politică poporul român are reprezen-tanți autorizați, pe comitetul național în frunte cu venerabilul George Pop de Bă-sești și pe deputații clubului parlamentar. Guvernul și oricare partid maghiar, numai cu aceștia poate trata. Altă politică româ-nească nu există, ci înscenările cu de alde Klintok și Palládi sunt comedii nedemne chiar de ministri de ridicol calibru cum este Kossuth.

Din străinătate.

Franța.

Președintele Fallières la Lyon. Președintele republicii franceze a fost primit Sâmbătă cu mari ovațiuni la Lyon. După sosirea lui, la prefectură a primit deputa-țiunile, între cari au fost și una engleză și scoțiană. Adresându-se Fallières a făcut a-mintire despre prietinia, care există între Anglia și Franța.

Rusia.

Conjurațiunea în contra țarului se confirmă tot mai mult, descoperindu-se zi cu zi firele întinse ale ei. Planul era făcut astfel: mai întâiu ar fi probat un cazac gardian să-l ucidă pe țarul cu pumnalul; dacă nu i-ar fi succes, atunci un al doilea cazac ar fi trebuit să pătrundă în palat și să arunce o bombă; și dacă n'ar fi succes nici încercarea aceasta, era făcut planul ca o lăptăreasă să arunce o bombă în preajma țarului, pe când acesta își făcea plimbarea de dimineață. Până acuma au fost deținuți 30 membri ai conjurațiunei secrete.

În Lodz a fost atacată Sâmbătă o tră-sură de poștă din partea alor 30 tineri înarmați. Aceștia au pușcat asupra soldați-lor, cari însoțiau trăsura. Unul a căzut iar altul împreună cu vizitiul și poștașul au fost grav răniți. Atentatorii au furat din trăsură două mii de ruble și apoi au fugit.

În scurtă vreme s'a adunat la locul acesta lume multă. Pe urmă a venit o trupă de infanterie și cazaci călări și a dat foc asupra mulțimei nevinovate. Au căzut șapte, iar mai mulți au fost grav răniți. Pe urmă soldații au intrat în fabrica vecină Kuttner, unde au cauzat grozave scene. Soldații s'au năpăstuit cu foc asupra muncitorilor, din-tre cari 80 au fost parte uciși, parte răniți. Au pătruns pe urmă în cancelariile fabricii, iar după depărtarea lor personalul fabricii a constatat, că din casse au dispărut para-tele și a constatat în acelaș timp moartea alor 7 funcționari. Spitalul Crucei roșii e plin cu muncitori răniți. Au fost uciși 24 muncitori, iar 45 au fost răniți. Între ei 15 sunt pe moarte.

Pactul francezo-japonez.

În scurtă vreme va fi semnat din am-bele părți pactul comercial între Franța și Japonia. Tratatul au fost cu mult mai de scurtă durată, decum se credea. În Joia trecută au telegrafiat la Tokio despre ter-minarea tratatelor. Indată ce va sosi răs-puns la Paris se va semna pactul.

Spania.

Botezul prințului de coroană a avut loc Sâmbătă. S'a îndeplinit cu multă pompă și cu mari ceremonii. Au luat parte la bo-tez toți ministrii, autoritățile civile și mili-tare, reprezentanții curților domnitore ș. a. După Te-Deum regele a atârnat de gâtul prințului lanțul de aur al ordinului laurei de aur, apoi ordinul Carol III. și crucea cea mare a ordinului Izabelei.

India.

Situația. În ultima ședință a Camerei comu-nelor, sir John Morley, fiind întrebat asupra si-tuațiunei în India, a declarat că revoltele de acolo au avut un caracter foarte serios și că, mai ales,

în provincia Bengalului oriental și în Calcutta, au provocat mari neliniștiri.

Gravitatea unor asemenea declarațiuni a fost mărită, prin faptul că au fost făcute de Morley, care în toată viața sa a reprezentat tipul cel mai desăvârșit al radicalismului. Cuvântarea lui a stârnit multe murmure în Camera comunelor.

Continuându-și declarațiunea Morley a spus:

»Ultimele informațiuni ce am primit dovedesc că măsurile ce am luat au fost suficiente pentru menținerea ordinii. Guvernul indian a intentat o acțiune penală în contra ziarului »Avense«, care a publicat un pamflet, prin care ațâța populațiunea indigenă la revoltă. Agitațiunea cea mai puter-nică este însă aceea care se face cu ajutorul meetingurilor publice, și la care aleargă tot po-porul de jos. Meetingurile nu pot fi suprimate cu ușurință, mai ales că nici nu se știe când se țin și unde se vor ține.

»Guvernul general din Penjab crede, că dacă agitațiunea nu ar fi fost potolită din vreme, con-secințele ei ar fi fost grave, formidabile.

»Sper însă că prietenii mei vor înțelege că este de mare un asemenea pericol. Guvernul a hotărât deci să facă tot ce va fi nevoie, ca aceas-tă agitațiune să înceteze.

Cântărindu-și apoi bine fiecare cuvânt, mini-strul de externe Morley a observat, că prima condițiune este de a pune pe agitatorii indiani în așa pozițiune, încât să nu mai fie vătămători.

»Să nu fii însă rău înțeles, a spus el; știu că sunt multe persoane cari doresc să se facă în India cât mai grabnice reforme. Reformele ace-stea însă nu ar putea fi aplicate, dacă agitațiunea ar continua.

»Măsurile pe cari trebuie să le aplicăm, trebuie să fie judecate numai din punctul de vedere al situațiunei reale și cred că nimeni nu poate să-mi impute, că de când sunt în viața publică, am susținut vreodată măsurile excepționale, cari în anume condițiuni sunt neevitabile.

Aceste cuvinte au fost adresate de Morley, către prietenii săi radicali și irlandezi, cari tre-buiau să-l înțeleagă. Explicările lui însă nu au fost îndesulătoare pentru aceștia, cari au cerut mai multe amănunte și cari au declarat, că orice s'ar întâmpla, trebuie să se țină seamă de calea justiției și că prin urmare, agitatorii arestați tre-bue să fie judecați, în viriutea unui proces re-gulat.

Persia.

Mare răscoală a avut loc în Tabris, conform unei telegrame sosite Sâmbătă din Teheran. Răsvrățiții au luat cu asalt oficiul telegrafic, pretinzând recunoașterea legilor fundamentale ale imperiului. Bazarele au fost închise. De asemenea au fost răscoale în Rest, Cherman-Saban și Siras, unde guver-norul a trebuit să-și afle scăpare în bise-rică.

Danemarca.

Regele Danemarcei va vizită la Viena pe regele nostru în întâia jumătate a lui Octombre.

Din România.

»Le Mouvement Economique«, care apare sub direcția fostului deputat și raportor al bugetului general Nicolae Xenopol în numărul său din urmă are un articol, din peana directorului, despre bogăția României. În acest articol se a-rată documentat forța de producție a țării, miș-carea economică și financiară, se dau relațiuni interesante despre proprietățile financiare și ru-rale, cu un cuvânt despre tot ce privește viața economică a țării.

Recursul dlor Kogălniceanu și Vălescu. Sâmbătă s'a judecat de către secția II-a a Curței de casație recursul făcut de d-nii Kogălniceanu și Vălescu în contra deciziunei Camerei de pu-nere sub acuzare care confirmase mandatele de arestare.

Curtea era compusă din d-nii Mandrea, preșe-dinte; Râmniceanu, Luciu, Leofeanu, Cerchez și Dâmboviceanu.

Di procuror general C. Economu ocupa fotoliul ministerului public.

D-nii P. Grădișteanu, D. Comșa și Christescu, au susținut motivele de casare ale dlui Kogălniceanu și d-nii Cesar Pascu și Radu O. Rosetti, cele ale dlui Vălescu.

Curtea făcând divergență, a dispus judecarea din nou a recursului în ziua de 8/21 curent.

Italianii și România. Dl P. S. Aurelian, președintele societății Ateneului Român, a trimis dlui Alfredo Bacceli, deputat în parlamentul italian următoarea telegramă:

»Adânc mișcat de cuvintele binevoitoare la adresa României, rostite de Excelența voastră în anul parlamentului italian, Ateneul Român, care și face o cinste de a vă număra printre membrii lui, m'a însărcinat să vă exprim adâncă sa recunoștință. Aurelian, fost ministru-președinte al României, președinte al Ateneului.

Iar țărani! Sub acest titlu »Patria« scrie:

»De câțva timp, devine din ce în ce mai greu să vorbești de chestiunea țărănească și să iai apărarea sătenilor. Cu prietenii cei mai buni, dacă stai de vorbă, chiar de-ți dau dreptate asupra mizeriei dela țară, tot par'că se simt jenați că prea stăruiești mult asupra sărăciei și exploatărei țărănilor, jenați pentru tine că nu vezi că te încapăținezi de geaba să aperi o cauză dreaptă, poate, dar care nu se poate câștiga. Cum nu vezi că faci o prostie și, de! te faci și de răs, stăruind să vorbești într'una de lipsa din casa săteanului și de sila ce i-se face la munca câmpului, când s'a stins răscoala țărănească d'atâta timp, și e vreme să ne mai gândim și la altele. Și ai sentimentul că plictisești oamenii, că le devii supărător. Cât despre folosul ce aduci cauzei, e așa de problematic... N'ar fi oare mai cuminte să urmez sfatul unui prieten, care-mi zicea ieri: »Las'o dracului de chestie țărănească! și mai scrie și altceva.«

»Era să mă hotărâsc. Dar se vede că n'am noroc. Mi-a căzut în mână manifestul guvernului dela 12 Martie 1907 și printre altele am cetit într'ansul: »Măsurătoarea dreaptă a pământurilor date în invoeli și răfuirea cinstită a socotelilor agricole vor fi supravegiate, pedepsindu-se cu cea mai mare asprime măsurările și răfuelele false.«

Am rămas pe gânduri și mi-am adus aminte scena din Cameră, când dl Costinescu a afirmat că e înșelat țăranul la măsurătoare. S'a sculat, atunci violent, dl Barbu Calargiu, și l'a apostrofat, imputându-i că generalizează cazuri izolate ca să înegrească pe proprietari și pe arendași. Dl Costinescu a suris cu ironie și a tăcut.

Dar după dsa s'a urcat la tribună dl Nicu Filipescu, și dl Filipescu care cultivă singur și vorbește ca un om priceput în ale vieții dela țară, a făcut o mărturisire extraordinară. Ne-a spus că așa e de întins și de înrădăcinat obiceiul d'a înșelă pe țăran la măsurătoare, încât proprietarul e silit să privegheze de aproape și, adesea, să pedepsească aspru pe chiar oamenii săi pentru măsurătoarea falsă. Erau în cameră mulți proprietari și arendași, dar n'a protestat nimeni. Am plecat capul cu toții, și noi cari n'avem moșii, căci am simțit că o parte din răspundere, într'o nedreptate așa de mare, cade și asupra noastră.

Iar acum guvernul făgăduiește, în numele M. S. Regelui, că se va face dreptate, că nu se va mai măsură fals.

Am auzit pe mulți imputând guvernului că s'a grăbit cu manifestul. Că a făgăduit prea mult. Că țăranul așteaptă acum împlinirea făgăduințelor. Și că aci stă marea primejdie a viitorului.

Eu zic că guvernul nu s'a grăbit îndestul cu legile. Legile de îndreptare trebuiau aduse îndată după potolirea răscoalei. Ele ar fi astăzi votate. Și nimeni nu s'ar mai afla acum care să pretindă că: »Guvernul s'a grăbit cu manifestul.«

Virgil Arion.

Emil Rombauer.

Numele acesta e tot mai des pomenit timpul din urmă în presa maghiară.

Emil Rombauer e de 25 ani profesor și director suprem titular la liceul de stat din Brașov.

Este unul dintre puținii maghiari, cari trăind între naționalități și convingându-se de maghiarizare, a avut curajul, să le spună pe față maghiarilor, că nu fac bine ce fac.

Intr'o conferență din Budapesta a spus, între altele, că elementele nemaghiare nu pot fi asimilate prin octroarea limbii maghiare asupra lor. Din contră prăpastia se va deschide tot mai mare între maghiari și naționalități, dacă vor urma pe calea apucată.

Dacă într'adevăr voiesc să asimileze pe nemaghiari, trebuie să învețe ei limba naționalităților și să trateze omeneste cu ele. Conducătorii naționalităților învață ungurește, dar din această învățătură maghiarii nu profită nimic.

Rombauer a dat de minciună întreg sistemul politic al coaliției, arătând falșitatea lui și atrăgând atențiunea asupra absurdității lui.

Dacă politica de maghiarizare, este sinceră, sfaturile lui Rombauer sunt foarte accesibile. Și presa ar face cel mai mare serviciu coaliției, dacă ar pleda pentru ele.

Dar ce se întâmplă? Rombauer e stigmatizat, Rombauer e luat la țintă și e făcut imposibil din partea presei autorizate.

O dovadă aceasta, că politica nu e un scop, ci numai un mijloc, mijlocul cel mai potrivit de a îmbăta opinia maghiară cu apă rece și de a șicană naționalitățile. Căci dacă n'ar fi așa, atunci Rombauer ar fi un bărbat cu vederi clare, cu vederi accesibile, iar nu un descreeat cum e făcut din partea celorce se văd demascați.

Dar noi n'avem motiv să ne supărăm de fel. Dacă minciuna și ipocrizia e baza politicii actuale a statului nostru, tot minciună și ipocrizie vor fi și rezultatele, ce le va obține această politică.

Meargă numai înainte pe drumul apucat. Se vor deștepta ei odată. Iar dacă va fi atunci prea târziu!? Noi de sigur nu vom avea ce regreta.

Ioana D'Arc.

În orașul Orleans din Franța s'a sărbătorit la 29 Aprilie v. cu mare pompă, amintirea unei tinere copile care, în veacul XV, a scăpat țara sa de peire. Numele ei se rostește de orice francez cu respect și venerațiune.

Nu voim să discutăm cu deamănuntul aci împrejurările în cari a trăit și s'a luptat ea, voim să spunem numai că poporul francez sărbătorește pe Ioana D'Arc așa cum aducerea aminte a bătrânilor a închipuit-o și cum a trecut o din veac în veac.

El știe că în vremea unui războiu crunt și îndelungat pe care francezii îl purtară cu englezii, Franța ajunge la două degete de perire, că o parte din pământul țării e ocupat de străini și că coroana Franței stă să cadă în mâinile englezilor. Știe că, în acele momente de descurajare generală, fiica unui plugar Ioana D'Arc, povățuită de glasul dumnezeesc, se duce în mijlocul oștirilor și îmbrăcând haine voinicești, însuflețește pe compatrioții săi și intrând (la 29 Apr.) în orașul Orleans care era încunjurat de inamici, reușește să-l scape. Mai mult, ea merge cu oștile și zdrobește în multe locuri pe englezi, iar moștenitorul tronului, care nu fusese încă încoronat, poate în mijlocul poporului învingător să se ungă rege în vestita catedrală din Reims.

Această copilă eroică este însă răsplătită cu moarte de către englezi, uniți cu unii francezi slabi sau vânduți străinilor. Invinovățită că e vrăjitoare, fu rânduită la moarte și arsă pe un rug.

Așa povestește tradiția și de aceea poporul francez sărbează amintirea Ioanei ca a unei mântuitoare.

Vieța și faptele ei au aflat todeauna și peste tot admiratori. Pictorii, poeții francezi și străini și diferiți scriitori au înălțat prin operele lor monumente veșnice acestei fecioare.

În literatura noastră, un mare scriitor Al. Odobescu și-a început cariera publicând în 1852 — în Călimdarul popular, seos de Costache Rosetti și Winterhalder — câteva pagine despre Ioana D'Arc.

Reproducem aci două pasagii din scrierea lui Odobescu.

Întâiu, modul cum se naște în ea ideea de a merge la oaste.

»Din fire era blândă simplă și bună; căuta bolnavii din sat și mângăia pe săraci; ea mergea bucuros la biserică, se spovedea foarte des; iar când țărani îi ziceau că prea e cuvioasă, ea se roșia și nu răspundea nimic. Toți o iubiau, toți ziceau că este cea mai buună fată din sat. Dar pe lângă toate darurile ea mai avea și pe acela de-a fi frumoasă și plină de durere.

Aproape de casa ei părintească se află un codru mare ce se numea »Dumbrava cu stejarii«; se zicea că ursitele aveau obiceiul de a colinda printr'acea pădure și că ele se opreau mai ales sub un carpin vechiu, ce eră lângă o fântână, unde veneau să cânte copiii cei mici și atârnavă cununi de crăcile lui. Ioana auzi toate aceste basme, pline de poezie, însă țara ei eră plină de o altfel de poezie mai sălbatică, mai crudă, mai viforoasă și mai adevărată, adecă războiului. Ioana află rana cea grozavă a țării sale; ea văzu viind fugarii sărmani și-i ajută, biata fată, pe cât putu. Părinții ei în sfârșit fură siliți să fugă, și la urmă, dupăce se risipiră tâlharii, ei se întoarseră îndărăt, găsiră satul prădat, casa jefuită, biserica arsă, și astfel află Ioana ce vrea să zică războiul. Ea înțelese cât de puțin creștinesc este acel lucru, se spaimântă de cea domnie a diavolului și vru să afle dacă D-zeu va iertă ca acest fel să fie întotdeauna, dacă el nu se va îndură a pune sfârșit acestor tâlhării, dacă nu va trimite un mântuitor precum trimisese de atâteaori norodului lui Izrael, când pe un Gedeon, când pe o Iudită? Ea știa că adesea o femeie scăpase poporul lui Dumnezeu și că femeia eră merită a strivi cu piciorul ei pe șarpe, precum văzuse în biserică, pe sfânta Mărgărita cu sfântul Mihail, călcând sub picioare un balaur.

O zi de vară, zi de post, pe la amezii, Ioana fiind în grădina tatălui său, aproape de biserică, văzu o lumină mare și auzi un glas zicându-i: »Ioana să fi bună și cuminte și să mergi de la biserică!« Sărmana copilă fu foarte spaimântată. Altădată auzi iarăși un glas și văzu o lumină, în care i-se arătă un bătrân înțelept și mândru, cu aripi în spate, zicându-i: »Ioana, mergi de scapă pe regele Franciei și i dă țara înapoi!« Ea răspunse tremurând: »Doamne, eu sunt o biată fată, și nu voiu ști să mă lupt, nici să mân oastea la războiu!« Glasul îi răspunse: »Te vei duce către domnul Baudicourt, căpitanul din Vaucouleurs, care te va trimite către rege. Sfânta Ecaterina și sfânta Mărgărita îți vor da ajutor!« Ioana rămase plină de mirare și începu a plânge, neștiind care îi va fi soarta în viitor.

Acel înțelept fusese chiar sfântul Mihail, groznicul arhangel al judecător și al bățăliilor. El mai veni și spre a i da inimă, îi povesti jalea cea mare de care eră cuprinsă țara Franciei. În urma lui veniră umbrele albe ale sfintelor, înconjurată cu făclii, împodobite cu cununi, plângând cu un glas dulce și pătrunzător. Ioana plângea și dansa, iar când sfintele și îngerii o părăseau, ea zicea suspinând: »Cum aș fi vrut să mă fi luat îngerii cu dânsii!«

Până atunci ea nu auzise decât scumpul glas al mamei sale; acum ea auzia glasurile puternice ale îngerilor, care-i cereau să părăsească casa părintească și pe mama ei, să lase grădinița ce sta la poalele bisericii, de unde pasările veneau să mănânce din mâna ei — atât de mare eră blândețea acestei sfinte fete, încât paserile cerut lui veneau către dansa! — și... să meargă să vorbească oamenilor și să comande ostașilor.« e

În fine, iată sfârșitul acestei fecioare:

»Dar minutul hotărâtor sosi. Ioana, legată pe o căruță desvălită fu acasă în mijlocul poporului pe piața mare din Rouen. Acolo, mai mulți preoți, vânduți englezilor, declamă cuvinte prin cari înfiorau pe sărmana fată, vestindu-i moartea sa chiar în acel loc, și dovedind poporului că ea este nelegiuită și eretică.

Locul de moarte era pregătit: o mulțime de soldați englezi înconjurau piața, bățându-și joc de biata fecioară. Popii, voind să-i prelungească suferințele, începură a-i face deosebite întrebări despre legea și faptele sale; dar ostașii nerăbdători o smulseră de dinaintea lor și o legară pe rugul unde eră să fie arsă. Văzându-și atunci moartea de aproape, ea ceru o cruce; un cavaler

englez făcu cu două surcele o cruciuliță și i-o dete, rizând. Ea o sărută cuvios și o puse pe sin. Preoții o afurisiră în numele bisericii. Gădele puse foc lemnelor dela rug. Ioana îl văzu de sus și nu putu să oprească un strigăt, plin de fiori. La urmă călugărul ce eră lângă dânsa se cobori jos, și flacăra începu a se încinge...

În minutul când o atinse, nenorocita față tresări și ceru aiazmă; dar îndată capul îi căzû pe sin, și mai strigă odată: »Iisuse!...« Vâlvoarea de flăcări o încunjură din toate părțile.

Două mii de oameni plâneau la această tristă priveliște; unii englezi numai se sileau a rânji; dar dupăce văzură trupul Ioanei schimbat în scrum și cenușe, ei fură pătrunși de o muștrare de cuget adâncă și alergară în toate părțile cu un fel de spaimă groaznică, strigând în gură mare: »Am omorît o sfântă!«

Aceste cuvinte, ieșite din gura unui vrășmaș, erau foarte adevărate, ele vor rămâne, și viitorimea le va crede; într'adevăr sfântă a fost Ioana D'Arc, Fecioara din Orleans, în privința religiei și a iubirii căre țara sa. A.

Budgetul Rusiei.

Finanțele rusești prezintă un specimen remarcabil nu numai de gestiune ignorantă dar și de un jaf de necrezut. Să dăm câteva cifre.

Sunt în Rusia o serie de demnitari numiți »Tutori onorifici«, cari n'au absolut altceva de făcut decât să primească lefuri de 100.000 ruble pe an fiecare!

Fostul vice-rege al Extremului Orient, Alexiew, actualmente fără funcție, primește 100.000 ruble pe an.

Astfel de cazuri se prezintă în număr imens, și ar trebui mulțimi de coloane de ziar pentru ca să le rezumăm numai.

Să examinăm dar secțiunile pur economice ale budgetelor.

Drumul de fer Est-Chinez, a cărui construcție a costat 385 de milioane ruble a avut în 1903 un deficit de 31.000.000 ruble, care e deficitul obișnuit în fiecare an.

Operațiunile băncii de Stat asupra avansurilor »neprevăzute prin statut«, adică ilegale, trec peste suma de 100.000.000 ruble, Trăsătura cea mai caracteristică a acestor avansuri este că în perioada 1899—1905, Banca a trecut la profituri și perderi 33.000.000 ruble pe când ea n'a avut decât 3.200.000.

Au fost vândute principelui Oldenberg, pentru 39.764 ruble 1.000 desiatine (o desiatină echivalează cu 1.1 hectar, teren mărginit cu 300 sagene o sagenă: 2 m. 4) pe Marea-Neagră. Acest teren valorează în realitate 7.000.000 ruble!

Iată câteva detalii cari pot arăta pe ce scară se fac hojiile și cari probează între altele, că nu e vorba de un abuz fortuit ci de o organizație permanentă.

Progresul tehnic face ca pretutindeni să se construiască linii ferate. În Rusia se petrece lucrul contrar. Timp de 20 de ani înainte de 1899 construcțiunea unei verste costa în mijlociu 40.000 ruble. Intre 1899—1903 versta a costat 62 de mii ruble, adică 62 la sută mai mult!

Drumurile de fier a căror construcție a costat 108.000 ruble versta au fost răscumpărate cu 152.000 ruble versta adică cu 52 la sută mai mult.

După raportul reprezentantului controlului statului la Sevastopol, ministrul marinei a plătit torpiloarele comandate în America de 3—4 ori mai scump decât făceau. Incercate la Sevastopol aceste torpiloare au fost declarate proaste. La Petersburg, unde torpiloarele fuseseră trimisă n'au fost încercate, după indicațiunea furnizorului, decât unul și toate au fost admise ca bune.

Departamentul artileriei plătește pentru transportul încărcăturilor dela Ribinsk la Baku, o rublă

51 kopeici pentru un pud, în loc de 42 și jum. kopeici. Pentru transportul dela Ribinsk la Uzun-Ada se plătește o rublă 78 kopeici, în loc de 52 kopeici.

Generalul Kvaștinsky, girant șef al apelor minerale din Caucaz, se dedă la o practică bizară. Lucrări considerabile sunt executate fără deviz. Funcționarii statului care trebuie să spravegeze lucrările sunt întrebuințați ca amploiați de înșiși furnizorii pe care trebuie să-i controleze. Tesaurul suferă deci prejudicii. A fost deschisă o anchetă. Reprezentantul controlului insistă ca generalul Kvaștinsky să fie trimis în fața tribunalelor. Alți membri ai controlului nu vreau aceasta. Printre acești din urmă se găsește și Schvannebach, actualmente controlor de stat.

Din cifrele oficiale rezultă că hojiile în diferitele secțiuni budgetare variază între 50 proc. la 400 proc.

Oricât de nerușinoase sunt acele hoji, jaful birocrației ruse are limitele sale. Proba e că nu s'a știut cum să se disimuleze suma de 29.000.000 ruble altfel decât făcându-se să figureze sub titlul de: »afectări cunoscute ale Majestății Sale.«

NOUȚĂȚI.

A R A D, 20 Mai n. 1907.

— **Știri personale.** Sub acest titlu »Unirea« scrie: »I. P. S. S. a plecat Joi dimineața la Alba-Iulia, însoțit de prepositul I. M. Moldovan, spre a cercetă pe Excelența Sa Episcopul Gusztáv Majláth. Seara s'a reintors.«

Din parte-ne aflăm cu plăcere că în curând înalții prelați dela Blaj vor cercetă pe I. P. S. Sa Mitropolitul dela Sibiiu, pentru a stabili împreună o acțiune unitară în ce privește apelul la coroană, în afacerea proiectului de lege a ministrului Apponyi.

— Amicul și colaboratorul nostru extern domnul Ioan Slavici a sosit aseară în Arad, venind dela Fribourg (Elveția). Distinsul literat a stat azi în Arad și a plecat la orele 5 spre România, peste Timișoara-Verciorova.

— **Vremea** este nu se poate mai bună pentru agricultură: și azi a căzut o ploaie abondentă nu numai în oraș, dar și în alte părți ale comitatului.

— **Examenele la Seminarul** din loc au început azi, cu c. IV de pedagogi, cari au fost examinați din cântările bisericesti. A asistat, pe lângă director și profesori, însuși P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, care așa zicând aproape singur a examinat, având P. S. Sa o deosebită grijă și praxepere pentru cântarea bisericască.

La examenul acesta a fost să asiste și dl I. Slavici, însoțit de directorul nostru Russu-Șirianu și redactorul Sever Bocu.

— **Regele pentru muncitori.** Din incidentul jubileului de încoronare, Majestatea Sa Regele a dăruit 2 milioane coroane pentru clădirea unui spital pe seama muncitorilor în Budapesta.

— **În contra proiectului lui Darányi** s'a luat poziție nu numai din partea muncitorilor, ci și din a unor deputați din coaliție. Darányi i-a întrunit pe aceștia, ca să discute chestia. Discuția a fost foarte vehementă. Deputații au pretins, să schimbe unii paragrafi, special cel referitor la grevă. Darányi însă a făcut chestie de portofoliu.

— **Examen.** Sâmbătă a fost în Arad examenul școlii primare de sub conducerea dlui Iosif Moldovan. Intre alții, pe lângă protopopul V. Beleş, a asistat dl dr. N. Oncu, președintele comitetului parohial din Arad. Toți au laudat succesul examenului.

— **Cu litia.** Ieri înainte de ameazi, credin-

cioșii bisericii ortodoxe române din Arad au fost la câmp, cu litia. Procesiunea a pornit dela catedrală, oficiind P. Cuviosul protosincol R. Ciorogariu, asistat de protopopul V. Beleş, de preoții și diaconii locali. A fost un semn de larg sentiment religios faptul că în drum procesiunea s'a oprit înaintea ambelor biserici străine, cea catolică și lutherană.

A cântat corul seminarial condus de profesorul Trifu Lugojanu, cor de care suntem cu atât mai mândri, cu cât și publicul străin îl admiră.

E mângâietor și semn de profundă religiositate faptul, că din procesiune a făcut parte un foarte număr public, îndeosebi fărâșime multă.

Alegerile din Austria. Din 399 alegeri, au fost definitive 231, iar 168 au rămas în balotaj.

Au fost aleși: 59 creștini-sociali 57 social-democrați, 28 catolici, 19 clericali-sloveni, 10 italieni, 9 agrarieni germani, 7 progresiști-germani, 6 agrari-cehi, 6 ruteni, 5 germani-poporaniști, 4 tineri-cehi, 4 chei-clericali, 4 slovaci-liberali, 3 pangermaniști, 2 bătrâni-cehi, 2 români, și câte un croat, social-național chei, clerical polonez și independent.

Balotajile pentru socialiști trec de 60, pentru germanii poporaniști 22, pentru germanii progresiști 10, pentru pangermaniști 10, pentru germanii chei 12, pentru tinerii chei 14, pentru bătrânii chei 6.

În Bucovina au fost alegeri pentru 14 locuri de deputați. Alegerile au fost definitive pentru 10 locuri. Au fost aleși; Nicolai Wasilko, Semaka, Lucasiewicz, Spânu, Pihuliak, contele Frantz Bellegarde, baronul Hurmuzaki, Simionovici, Spedl, Straucher.

— **Paparudele.** E obicei vechi că pe vremuri de secetă ies paparudele și joacă, pentru a cere ploaie.

Copii din popor fete și băieți încinși cu verdeață și cu frunze verzi pe cap cântă și joacă prin toate curțile, pentru ca să dea D-zeu ploaie și stăpânul câte un gologan, doi.

Pe vremea asta de secetă Bucureștii e plin de paparude. E interesant cum cu fața arămie, cu buzele vinete lăsând să se vază dinții albi de fildeș, despoiate la piept și cu picioarele goale, saltă, cântă și plesnesc turcește din degete.

E și acesta un mijloc de cerșitorie inventat de populațiunea săracă din oraș. În părțile noastre avem alt soi de paparude.

— **Eroare de tipar.** În nrul nostru trecut la Posta Redacției, în răspunsul dat *Unui român* s'a cules libertatea poporală în loc de *biblioteca*... ceea ce să se îndrepteze astfel.

— **»Cavalleria Rusticana«** în Caransebeș. »Renașterea« scrie: Lucrarea de prima forță a măestrului Mascagni, reprezentată în Caransebeș cu puteri alese numai din sinul reuniunii noastre de cântări — afară de un singur rol, care nu e principal, — iată o încercare îndrăzneță și o spunem dela început, nu numai îndrăzneță, și și reușită peste așteptare.

Duminecă și Luni, în două seri după o altă s'a ținut reprezentația teatrală a vestitei melodrame italiene în prezența unui public foarte număr, atât străin, cât și român. Soliști, soliste, coruri, dirigent și orchestră și-au făcut bine datoria, și au fost mult aplaudați.

Înregistrăm la primul loc rolul Santuzzei (jimi) de d-na Sidonia Burdia. »Romanța« a fost splendid cântată; iar în duetul cu Turiddu d-na Burdia s'a dovedit și ca voce și ca joc de scenă una dintre cele mai bune puteri, ce se pot găsi la reuniunile noastre muzicale de pretutindenea.

Alfio a dlui Corfescu a fost plin pe temperament, și scena de jaluzie a interpretat-o admirabil.

Dl Magdescu în Turiddu a făcut efect cu »ciliană«, dela începutul operei, și a izbutit, ca letant, să ne înfățișeze unele părți, din rolul său greu, cu destulă pricepere.

La boala «VÂNĂ de AUR», diabetă și intestine indispensabil pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebunțeze medicamentul «ZERO», căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare. — Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere. —

ZERO

La întrebunțare e mai ieftin decât hârtia. O unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat

BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52.

Adâncă impresie a produs și corul bisericesc, condus de dl prof. Sequens.

În rolurile mai mici ne-a plăcut d-șoara Anica Balini, cu dicțiune clară, fiecare cuvânt al textului românesc era rostit limpede, cum rar se aude. Asemenea d-șoara Livia Lințu, în rolul Lolei, cu voce dacă nu mare, dar dulce, și cu o înfățișare simpatică.

— **In urma ploilor**, cari s'au pornit aproape peste tot în Europa de mijloc, Dunărea e în continuă creștere. În Budapesta a acoperit deja partea de jos a cheiului.

— **Redactor al monitorului »Budapesti Közlöny«** a fost numit în locul lui *Bekics*, care a murit în anul trecut, scriitorul *Stefan Bársony*.

— **Chestia Brancovici**. Patru membri ai partidului sârb radical, între cari deputații *Musitzky* și *Manoiloviciu*, precum și directorul ziarului »Zastava« *Iasa Tomiciu*, au fost sămbătă la *Battyányi*, ca să confereze în chestia patriarhului Brancovici. E interesant a se ști, ce are a face chestia patriarhului sârbesc cu contele *Battyányi*?

— **Cununie**. D-șoara *Elena Hossu* și dl *Leontin Pușcariu*, anunță cununia lor ce se va serba mâine Marți la 21 Maiu n. în biserica gr. or. din *Alba-Iulia*, la orele 5 d. a. Felicitările noastre.

— **Tațiana Leontiev**, revoluționara rusă, care a ucis anul trecut pe rentierul *Müller* la *Interlaken*, crezând, că e ministrul de interne rus *Durnovo*, și care pentru această crimă a fost judecată la 4 ani și jumătate, a înnebunit în temniță. A fost transportată din *Lenzburg* la casa de nebuni din *Berna*.

— **Baloanele-sonde**. Se datorește prințului de *Monaco* importante cercetări meteorologice, făcute în regiunile înalte atmosferice prin ajutorul baloanelor-sonde și a cercurilor volante.

Acela care a atins până acum cea mai mare înălțime, a fost ridicat între *Portugalia* și insulele *Canare* până la 4685 metri înălțime, dar e cu puțință să ajungă și până la 8000 de metri.

Cercurile volante sunt lansate prin serii unul fiind atașat de celălalt printr'o aceeași frânghie purtând instrumentele înregistratoare. Multe din aceste aparate se perd, dar e cu toate astea cu mult mai ușor de a le găsi decât de a le lansa.

Baloanele-sonde oferă avantajul de a putea să se ridice foarte sus, dar cu ele nu se poate servi decât pe un timp bun.

S'au făcut până acum 18 experiențe cu acest fel de baloane, dintre cari cele mai multe au atins înălțimea de 15500 metri. Aceste baloane sonde nu trebuiesc însă să fie confundate cu baloanele-piloți, cari să pot ridica până la înălțimi prodigioase, dar cari nu pot da însemnări decât asupra direcțiunii curenților înalți aerieni.

— **Glumă englezească**. Un om e învinuit de furt cu spargere.

— **Clientul meu**, zise avocatul la judecată, n'a făcut spargere de loc. A găsit o fereastră deschisă și aceasta e o indemnare la furt, s'a mulțumit să bage mâna prin fereastră să ia câteva lucruri fără valoare.

Cred că n'o să condamnați un om întreg pentru un furt făcut numai de o mână.

— **Foarte bine ai vorbit domnule avocat**, zise judecătorul, de aceea mă voi mulțumi să pedepsesc la 18 luni de închisoare brațul drept al clientului d-tale. Clientul poate să fie tovarășe brațului dacă voește... adaugă judecătorul zâmbind răutăcios.

Invinuitul zâmbi și el în batjocură, pe urmă desfăcându-și din curele brațul drept, care era de lemn, îl puse pe birou și se depărtă saluțând politicos.

— **O invenție nouă** Este vorba de un nou aparat de distrugere întrebuițat în marină, adevărată nouă torpilă *Whitehead* (capul alb.)

Această nouă invenție traversează apa cu o viteză prodigioasă de 1200 metri pe minut, aceasta este cea mai mare viteză la care s'a putut ajunge până acum.

Ea este construită printr'un procedeu care se

păstrează secret și care determină o expansiune enormă de aer comprimat.

Această nouă invenție este chemată a produce o mare revoluție în arta războaielor navale. Ea va dubla valoarea categorică a vaselor sub-marine.

— **Viperă în cazarmă**. O viperă lungă de 65 centimetri, aparținând unui soi din cele mai veninoase, s'a rățăcit nu de mult prin cazarma de honvezi din *Deva*. Soldații se sfătuiau cum să o omoare, pentru că îi cunoșteau soiul, fiindcă dealul cetății din *Deva* e un adevărat cuib de vipere. Sublocotenentul *Keserü* a luat o pușcă și a tras asupra viperei pe care o împușcătură bine țintită a omorât-o la moment.

— **Furor saltandi**. În spitalul *Stockyard* din *Chicago* o tineră fată irlandeză, *Tereza Horn*, suferă de furoarea dansului. *Tereza* era aplicată în o tipografie până când deodată a părăsit lucrul și a început să-și ridice picioarele în vânt, îndemnând și pe celelalte tovarășe, ca să danseze. Mai mulți bărbați, culegători din tipografie au prins-o, când au văzut, că jocul bieteii fete nu e de șagă. Dar îndată ce au lăsat-o din mâni, ea a început din nou să salte. Injecțiile de morfină, cu cari s'a făcut încercare, nu au putut să o desbare de dansul nebun. La spital i-s'a dat o narcotă, pe urma căreia bolnava a adormit; dar medicii cred, că nu o vor putea salva.

— **Mulțumită publică**. »Reuniunea de cefire și cântări a economilor și meseriașilor« din *Alba-Iulia* aranjând 2 concerte, unul în favorul propriu, celălalt în favorul gimnazului din *Brad*, la acestea au binevoit a contribui cu suprasolviri cei jos numiți, cărora și pe aceasta cale le aducem mulțumite.

La concertul din 7 martie a. c. au suprasolvit: Dr. *Alexandru Mocioni*, *Ioachim Fulea* și locotenent *Smeu* câte 10 cor. Dr. *Náthán Bernát* 7 cor. *Ioan Cirlea*, dr. *Fried Ármin*, *Fuchs Nándor*, *Judovits* și *Virgil Vlad* câte 5 cor. *Stefan Crișan*, *Deutsch Adolf*, *Ilyés K.* și *Petru Șinca* câte 4 cor. *Petru Segan N. N.* și *N. N.* câte 3 cor. *Locot*, *Kosmutza*, *Lów Károly* și *N. N.* câte 2 cor. *Dorofteiu Cimbules*, *Antoni Cricovean* și *N. Muntean* câte 1 cor.

La concertul din 6 Maiu a. c. au suprasolvit: *Iosif Cirlea*, Dr. *Ioan Herotca*, *Ioan Teculescu* și Dr. *Camil Velican* câte 10 cor. *Valeriu Datan* 5 cor. *Francisc Batian*, *Andrieu Pataki* și *Virgil Vlad* câte 4 cor. *Petru Circa*, *Romul Muntean*, *Victor Muncus*, *J. Secaciu* și *Octavian Tabias* câte 2 cor. *Niculăe Cade* 3 cor. Dr. *Salvator Mihali*, *I. Bogdan*, *Rosalia Murășanu*, *I. Tath* și *Iuliu Timisen* câte 1 cor. *Alba-Iulia* la 12 Maiu Pentru comitet: *Ioachim Fulea*, președinte. Dr. *Camil Velican*, secretar.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Pofțiți și cereți mustă. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri *Leichner és Fleischer* în *Arad*, *Szabadság-tér 17*.

— **Kerpel Izsó** din *Arad* librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cant celarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Knizse István**, măiestru de arme cu diplomă, în *Arad*, în sala de tir din pădurița orașului, primește reparația a tot felul de arme, face pături de puști și lamite pe ângă prețuri moderate și garanție.

— **Medicină sigură contra officei**. Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul ridică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că *Ciorba Castilio* (*Castilio fenyő szörp*) de fag a lui *Kun István* e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comanda la *Kun István*, apotecar, în *Hajduszovát*.

Afaceri bisericești.

S'au deschis concurse pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. D. din ș. *Forău* (tractul *Beiușului*) și parohiei a doua din *Oradea-Mare* cu termen de recurgere de 30 zile. Parohia din *Oradea-Mare* fiind de clasa primă, dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă în §-ul 17 al regulamentului pentru parohii din 1906.

Dela judecătorii și tribunale.

Procedură sistată. »*Unirea*« scrie: »Prezidentul tribunalului regesc din *Cluj* ne notifică, că procurorul suprem a revocat insinuata de procuror contra sentinții, prin care se respinge acuza de ațățara cuprinsă în primul din nr. 2 a. c. și astfel procedura în procesul acesta o declară de finalizată«.

Felurime.

Scriitorul englez Dana. Acest scriitor a scris o mulțime de glume. Era umorist.

Între altele, descrie faptul că *Negrii* din *Africa* nu mai puteau să-și țină răsul atunci când li-s'a povestit de către misionari că pământul este rotund.

Și ca un exemplu despre spiritul scriitorului englez *Dana*, am putea cita următoarea întâmplare deschisă de el însuși:

»Un băiețel mic se plimba cu mama sa pe bulevardul *Unter den Linden* din *Berlin*. Înaintea lui, mergeau cum se obișnuiește și la noi, elevele unei școli de fete. Fetițele mai mici și cari erau înaintea, purtau rochii scurte, cele mai mari, rochii lungi.

Băiețelul se gândește o clipă apoi întreabă:

— **Mămițico**, cum se face că cu cât fetele cresc mai mari, capătă picioare mai scurte?

Dar autorul englezesc abundă în astfel de descripții.

Așa este exemplul acelei fete care se duse la preot cercându-i să o cunune, scenă pe care o descrie în chip cu totul spiritual.

— **Cât mai costă o cununie**, întreabă fata.

— **Un dolar și jumătate**, fu răspunsul.

După câteva săplămâni fata se duse din nou la preot, îi dădu banii ceruți și-l roagă să o cunune.

Preotul îi ceru prețul său de un dolar și jumătate pe care fata îi dădu imediat. Preotul întrebă însă: dar mirele unde este?

— **Cum**, pentru un dolar și jumătate nu trebuie să mi dai și mirele? fu răspunsul fetei...

Concert, petreceri.

Concert în Hodoni. Ziua a doua a sf. Paști seara s'a dat în ospătăria cea mare din *Hodoni* de către »*Corul plugarilor români*« concert împreunat cu teatru. Programul s'a început cu prea frumosul »*Moto*«:

Române! Sus Române! cari în inimi sunteți frați. La cânt vesel, armonios stringeți-vă și cântați!

O compozițiune din toate punctele de vedere ale muzicii bine întocmită, iar corului foarte potrivită, care prin executarea exactă și perfectă s'a arătat vrednic de acest prețios dar și de distincția făcută din partea măestrului *Iosif* din *Reșița*. Imediat a urmat »*Stejarul și Cornul*« compozițiunea neuitatului artist *Muzicescu*, o compozițiune grea, care a fost destul de bine executată. 2. »*Dușmancele*« de *Coșbuc* — a fost predată cu pricepere și bine de corista *Marla Huma* îmbrăcată în prea frumosul port țărănesc din *Banat*, — care atât la apariția ei pe scenă și cât și la finea declamațiunii a fost viu aplaudată. 3. »*Zisa badea*« sextet de *Muzicescu* — o compozițiune draguța, — care mult a plăcut publicului asistent manifestându-și complăcerea prin lungi aplauze. 4. »*La oglindă*« de *Coșbuc* a fost bineșor predată de corista *Măria Andrei* un alt de forță... 5. »*Fântână cu trei izvoare*« de *Dima* a fost bine și cu înțeles executată interpretând bine cele două contraste: iubire și ură exprimate atât în poezia populară cât și în muzică. Punctul de forță al seratei piesa: »*O sămbătă norocoasă*« dramă populară în 4 acte de *I. V.* a fost perfect predată de diletanții coriști.

Iar punctul de încheiere »*Marș regal*« de *Mu-*

zicescu a fost magistral și ireproșabil executat, dovadă că a trebuit de trei ori repetat.

Meritul prea binei reușite producțiuni muzicale-teatrală prestată de «Corul plugarilor români Hódóni» se arribue și este a se mulțumi neobositului președinte al corului dl Cornel Popoviciu — care nu numai cu graful ci și cu fapte ba și cu jertfe materiale a îndemnat, învățat și premers cu exemplu, necruțând nici oboseală numai și numai corul său corepundă pe deplin vocațiunii sale, să fie la culmea chemării sale.

Piesa »O Sâmbătă norocoasă« a fost bine aleasă, acărei scop a fost combaterea alcoolismului; predarea ei a fost la culmea priceperii, drept aceea și perfect succasă, iar toți diletanții și-au achitat perfect rolurile lor, pentruce nici nu pot da preferință nici unuia dintre dâșii, căci atunci aș fi nedrept.

Mai accentuez încă un moment norocos la predarea piesei, anume coristele în rolurile lor au fost îmbrăcate în prea frumosul port țărănesc care în Hodin a dispărut cu totul.

Dee bunul D-zeu ca însuflețirea pentru acest prea frumos și pitoresc port bănașan să fie un bun asigur la renașterea acestui port pierdut în frunțașă comună Hódóni.

Succesul moral al acestui concert a fost la perfecție, căci sala cea mare a fost tixită de lume.

Incheiu cu dorința ca acest brav cor să înainteze pe calea apucată, iar bunul Dumnezeu să-i dea binecuvântarea sa cerească și multă norocire, — ca altfel să ne delecteze mai des.

Raportorul.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Budapesta, 20 Mai.

Ministrul Wekerle va sosi în capitală dela moșia sa din Dános mâne.

Criza croată. »Magyarország« publică din izvor autentic desmintirea știri, că ministrul croat Iosipoviciu ar fi părăsit punctul de vedere ce l'a luat împreună cu Nicoliciu privitor la tratativele dintre guvernul croat s'ar fi abătut dela înțelegerea avută. S'ar părea, că s'ar fi ivit o criză latentă între croați în urma acestei declarațiuni.

Transacțiunea. După cum e informat ziarul »Neue Freie Presse« guvernul austriac și-a precisat în forma unui proiect punctul de vedere în chestia transacțiunii economice. Guvernul maghiar va răspunde tot în forma aceasta. Tratativele vor avea așadară o bază mai pozitivă.

Alegerile din Austria. Ziarele vieneze publică mai multe interviewuri referitoare la alegerile austriace.

Intre acestea este interesant al fostului ministru de interne **Kristóffy**, care a spus, că rezultatul alegerilor va fi frângerea tendințelor prea naționale (adecă șoviniste) ale maghiarilor. — **Vázsonyi** a spus, că va intra în tabăra socialistă din cauza curentului clerical partidul kossuthist.

Este interesant manifestul socialistilor — democrați cehi dat în ajunul balotajelor. Ei spun, că vor lupta necondiționat pentru validitatea limbei cehe până în cele mai înalte oficii. Vor cere universitate cehă în Moravia. Nădăjduesc, că prin înțelegerea tuturor partidelor social-democrate, Austria va deveni un stat federal al popoarelor libere.

Pentru jubileul de încoronare Maiestatea Sa regele va călători la Budapesta în 5 Iunie, după cum e informat ziarul »Neues Wiener Tageblatt«. Din acest incident se vor face mai multe înaintări și se vor distribui mai multe distincțiuni. Prima-

tele Vaszary va spune o cuvântare festivă în biserica lui Matia din Buda. Se va bate o medalie jubilară.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesat

Budapesta, 18 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.96—7.97
Ovăs pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maiu 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.09—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăs pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

FRANZ JOSEF Apa purgativ

singurul mijloc purgativ cu gust bun recunoscut în lume.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200,000 bucăți de ulțoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși și cucuroana, 200,000 bucăți trandafiri nobil, 100,000 bucăți arbori de lux și ciresi de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimite gratuit și porto franco — firma

Váravelencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

Când se înșală damele mai tare?

Dacă își comandă corsetele lor prin colportătoare!

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bune Poftiți și osteniți până la mine, unde se pregătesc corsetele cele mai la modă și cele mai potrivite.

Corsete gata, îndreptătoare de talie, ce le vind în prețuri foarte ieftine.

Cer deplina încredere a prea stimatelor doamne cu toată stima

PILCZ IRMA

pregătitoare de corsete

Arad, Deák Ferenc-u. 2.

Crema Aphrodite

nesticătoasă și fără unsoare vindecă în cât va zile cu siguranță piștrui, coșurile, roseața mânelor și obrazului, arsura de soare, și face pielea netedă ca catifeană. Acest medicament recomandat de toți medicii, vindecă mai sigur decât orice alie opăreala, căci nu produce coșuri (comedo).

Săpunul cremă Aphrodite

face fața fragedă, plăcută și tânără; femeile mai în vârstă încă îl întrebuințază împreună cu crema, pentru că întinereste.

Un borcan de Crema Aphrodite 1 cor., un borcan mare 2 cor., un borcănăș de probă 70 de bani. — Săpunul de cremă Aphrodite 1 coroană. — Pudră (în 3 culori) cu sau fără grăsime 1 coroană, cutie mare 2 coroane.

Spiritul pentru păr AL LUI BASCH e medicament sigur contra căderii părului și mătreții; costă 2 cor., o sticlă de probă 1 cor.

Syr nervinus comp. „BASCH“

e cel mai bun mijloc contra tuturor boalelor de nervi: contra durerii de cap, neuralgice, slăbiciunii de nervi, oboselii, insomniei etc.; contra boalelor de sânge și de oase: a anemiei, clorosel, rachitizului (boala englezească) etc.; contra boalelor de inimă și serefulosel.

E probat de foarte bun la reconvalescență.

O sticlă 2 coroane.

Antisutin Basch e leac probat contra asurdității mânilor și picioarelor. O sticlă 1 coroană.

Esența gastrală a lui Basch

e leac sigur contra lipsei de apetit, contra durerii de stomach, contra colicel, întrebuințată împreună cu praful lui Basch înceată durerile, întărește stomachul, conținește răgăială; e bun enă mănecare ori bă țară multă. La boala mai îndelun ata să poate folosi pilulele curățitoare de sânge ale lui Basch.

1 sticlă de esență 1.20 cor., 1 sticlă mare 3 cor., 1 cutie de praf 1 cor., — 1 cutie de pilule 1 cor., 7 cutie 6 cor.

Sirupul de sulfoquaiacol al lui Basch, singurul ajutor la tuse, regușeală, la boalele de piept și de plămâni, contra tusei măgărești, la junghiuș în ecăte, la nășul etc. Acest sirup face să crească greutatea truoului, vindecă tusea, scușatul și asușarea de noapte. Pe lângă sirup aj ta foarte mult **CEAIUL DE PIEPT ALUI BASCH.**

1 sticlă de sirup 2 cor. Mai mult de 4 sticle se trimet franco. 1 cutie de ceaiu 1 cor., 1/2 de cutie 50 fl.

Spirtu lui Basch contra reumatismului și podagreii

e indispensabil ecot nomilor, păduracilor, turștilor etc. după e încorare prea mare; el vindecă foarte repede junghiușele din mâni și din picioare, dureria de mijloc, umflăturile etc.

1 sticlă 1 coroană, 1 sticlă mare 2 coroane.

Praful de vite

al farmacistului Basch e recomandat tuturor e onomilor se truu tusea și umflăturile gâtului la cai; la vite cornute, porci și oi pentru eu știre și poftă de mănecare. Intă eș e, ajuta mistuirea și împiedecă să se umfle. Vacii e au lapte mai bun și mai mult cupă el.

1 cutie 70 fleri; 11 cutii 7 coroane, franco.

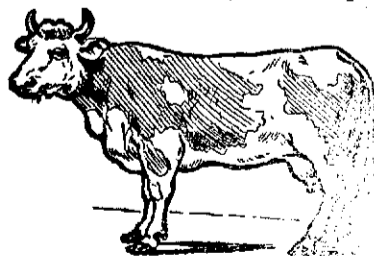
Restituitions-fluidul

lui Basch e bun la boala și vacii: contra podagriei, umflătu il vinelor, umflăturilor etc. E de recomandat să se fie e cai și boli după muncă multă cu acest fluid vestit, căci astfel își recăștiga prețurile și devia sprintoni.

1 sticlă 2 coroane, sticlă de probă 1 coroană.

Prav de vaci

face să crească poftă de mănecare și curăță sângele. E eschis să dea vaca lapte albastru ori cu sânge, nici nu să umfle vaca. E de lipsă la schimbare de nutreț. 1 cutie 1 cor.; 1/2 de cutie 60 bani. La cumpăratul mai mari r bat.

Praful de porci

e cel mai bun de îngrășat porci, până la 250 e oșile. Acesta împreună cu **PICĂTUȘILE PENTRU PORCI** al lui Basch îi păzește de boale. 1 cutie de praf 70 de bani, 11 cutii 7 cor. franco. — 1 sticlă de picături de porci 70 fleri, 12 sticle 6 cor. franco; 50 de sticle 20 coroane.

Toate preparatele au marca ingerului.

Comandele de peste 6 cor. le trimete franco:

farmacistul **Basch Ernő** Az angyalhoz

NAGYBECSKEREK, GABNA-TÉR.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. În special

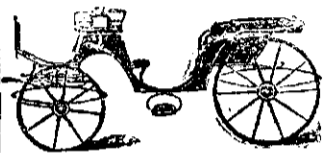
Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Iși recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — *Prețuri solide.* — —**Ifj. Hodács János**

Fondat la 1892 fabrică de trăsuri Telefon 439

Prima
abrica de
trăsuri de
de câmpieMare
magazin
stabil!

Szeged Orașul de sus, Str. Kistisza nr. 4. (Urmarea str. Maros).

Nou**atelier de modă pentru
pălării de dame!**Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că *am deschis***atelier de modă pentru pălării de dame**

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele eșite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire:

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 2.

Deschiderea**berăriei „Crucea Mică“**

Aduc la cunoștința onor. public, că în hotelul »Crucea-Albă« în partea dinspre str. Deák Ferencz, am deschis un nou local de berărie, cu intrare imediată din stradă. Unde vind

berea de Curte

a »Primei berării maghiare pe acții din Kőbánya«, paharul cu 16 fil., halba cu 24 fil., totdeauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am introdus halbe familiare de 2, 4 și 6 litre, cari se trimit acasă la comandă fără o tacsă specială.

Pentru ceace solicit partinirea on. public.

Cu stimă: **Braun Gusztáv,**
hotelier.**„Laboratoire Cosmetique Matild“**

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. În cazuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea
di Dr. Gera Attila din Volo-sánka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici, femeii în galbina re, pe cari li deare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc că se îngrășe și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrilor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Mielău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Dle! Lucrurile publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delatari pistrui, petele de ficat, so întrebuințați

CREMA- 1 coroană.
ALIFIA- 1 cor. 60 f.
SAPUNUL 80 fileri.
PUDRA 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

Rosenzweig Róza
ATELIER DE CORSETE

furnisoare a curții ces. reg.

Oradea-mare (Nagyvárad).

Comande din provincie se săvârșesc după modele parisiene în 24 de oare.

Ori unde trimit agenți la dorință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco.

**Fabrica de metale a lui
Dénes Béla**

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér. În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Corespondent

de limba germană, română, posibil și limba franceză, cu cunoștințe de comptabilitate

se caută

pentru o cassă de manufactură en gros în România.

Condițiuni speciale: Să fie creștin, etatea cel mult 30 de ani, liber de armată, de preferat cei cari au mai lucrat în branșa manufacturii.

Oferte cu pretențiunile de salar și extrase după certificatele de studii și de serviciu în cele trei limbi, a se adresa la Administrația ziarului sub

„D. P. 16“.

Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

Premiat la expoziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TODOR

parche, mozaic, lac ertoureai, de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete**, inventată de el însuși și întrebuințată de ani de zile, care s-a dovedit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trăinică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucuros oricui instrucții asupra întrebuințării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzătorii en gros vor avea reduceri. Perile trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Cseces Mihály

SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele sale proprie de in și damast, precum: **covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat.** Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajutor după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

TISLER VAZUL pavagiu

Arad, strada Radnai 24

primește orice muncă de pavare

apoi

fac plăci de beton, canaluri de beton fundamente pentru uscarea pereților umezi, primesc orice construcții de pământ în condițiile cele mai avantajoase și în prețurile cele mai ieftine.

Atelierul aurarului STOLCZ J.

Pregătește tot felul de lucrări de aur, argint, de pietrii scumpe și turnătorie de artă.

Primesc transformare de juvaere vechi.

precum orice fel de reparaturi. Primesc atât întreținerea girei, precum și repararea instrumentelor de casă, a juvaerilor de gală maghiară, antice, aurărie în foc și argintărie pe lângă garanță.

Stolcz J., aurarA R A D, strada Weitzer János Nr. 2.
Palatul Minoriiilor.**Masini pentru stropirea viilor și arborilor**

Construite de oameni specialiști distinși intrac atât în privința lucrării, precum și a durabilității orice fabricate de până acum. Nu face risipă în materie și e ușor de manut de către oricine.

Un stropitor foarte tare făcut cu totul din aramă, supus probei, trimitem de bucata cu preț de 45 coroane.

La comanda de odată a 10 bucăți un scăzământ de 5%.

Pentru fiecare bucată 5 ani garanță, se pot comanda exclusiv la noi fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru fierberea rachii, cu aparat de recorie după plac, sau după sistemul inventat de noi, prin care câștigăm cu 20% mai mult rachiu și mai gustos decât până acum.

La comandă trimitem că dări pentru licitare sau de orice fel.

Lucrările de aramă le efectuăm lute și punctual.

La comanda ne rugăm dacă se poate a ni se trimite desemnuri și măsuri.

Szjjártó Testvérek, arămari

depou pentru fabricare și raparaturi de stropitoare în Kecskemét.

P. T.

Atragem cu toată stima atenția stimaților economilor la articlii ce se capătă permanent în depositul nostru:

sare de vite (briquette) de tot plăcută vitelor la lina,

sămânță de lufurnă și trifoiu roșu garanțată de curată de tortoțel.

Sămânță de napi de Quedlenburg

soiuri: boabe galbene de oloiu, galbene de Oberndorf, roșu de Mammuth, galbene de Eckendorf și sămânță de napi de zahăr.

Piatra mterie de Aussig. — Raffia de prima calitate.

Pentru scopuri de sămănat;

sămânță veritabilă de **bicău; ovăs, orz și cucuruz.**

Din aceste din urmă ținem și pentru furagiu.

Pentru prășitorii de cai neîntrecutul **Melasse »DERBY«.**

Toate aceste se capătă cu prețurile cele mai scăzute de zi și acelora cari nu sunt membrii la

Aradvarmegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet
ARAD, în colțul străzilor Boros Béni-tér și Verbőczy-utca.

Hotel „Vulturul negru“

Proprietariu:

IGNATIE PAȘCA

21 chilii cu mobile noi dela 60 cr. în sus.

RESTAURANT.

Mâncări bune și eftine.

Papricaș de pește.

Rog spriginul onoratului public.

Tramvayul vine până la hotel.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

● Tot felul de lucrări tipografice ●

atingătoare de această branșă

FOI PERIODICE

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

● Diferite tipăriri pentru bănci ●

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

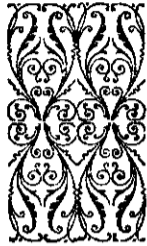
● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărităea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe coporșuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

ZIKMUND & COMP.

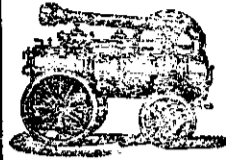
Fabrică de mașini și turnătorie de fier în UJVIDEK

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL” și motoarele sale cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale

de treceat cu benzin și aburi, pluguri și tot felul de mașini agricole mari și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Mutarea salonului de barbierit.

Aduc cu stimă la cunoștința onor. public, că

Salonul meu de bărbierie

de pe Andrassy-tér (palatul Neumann)

i-am mutat dela 1 Mai în casa din vecin Kiss örökösök Andrassy-tér nr. 22.

Rog pe onor. mei clienți și onor. public ca și în noua locuință să mă împărtășească cu binevoitoarea lor protecție.

Mulțumind în numele meu și al orfanilor mei binevoitoarea protecție și solicitând și mai departe bunăvoința rămân cu stimă:

Özv. Kemény Ferenczné.

A n u n ț .

Se va deschide

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LENGVEL)

PRĂVALIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după moda **juvelericeale** atât pe bani gata cât și

===== ÎN RATE =====

pe lângă cheazăsie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János
orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit

Correspondențele să se facă în cât se poate în limba maghiară, germană sau franceză.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA ÎN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIĆ in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854.

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Tearnă clopote noi, face smalturi și scatoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adneze de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericeilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris în 1900, cu scop de studiu.

